

vwo

OCO

havo

pro

vmbo

Kansen zijn er om te krijgen
Mensen zijn er om ze te geven

Programma

Wat is OCO?

Een kansrijk advies

1. Historie

2. Wat staat er in de wet?

3. Wat blijkt uit onderzoek?

Stellingen

Actualiteiten

OCO

**Wat is
OCO?**

Onderwijs Consumenten Organisatie

- helpdesk
- voor Amsterdamse ouders en leerlingen
- vraag, probleem of klacht over school
- onafhankelijk
- voorlichtingen
- gratis

De school is het eerste aanspreekpunt

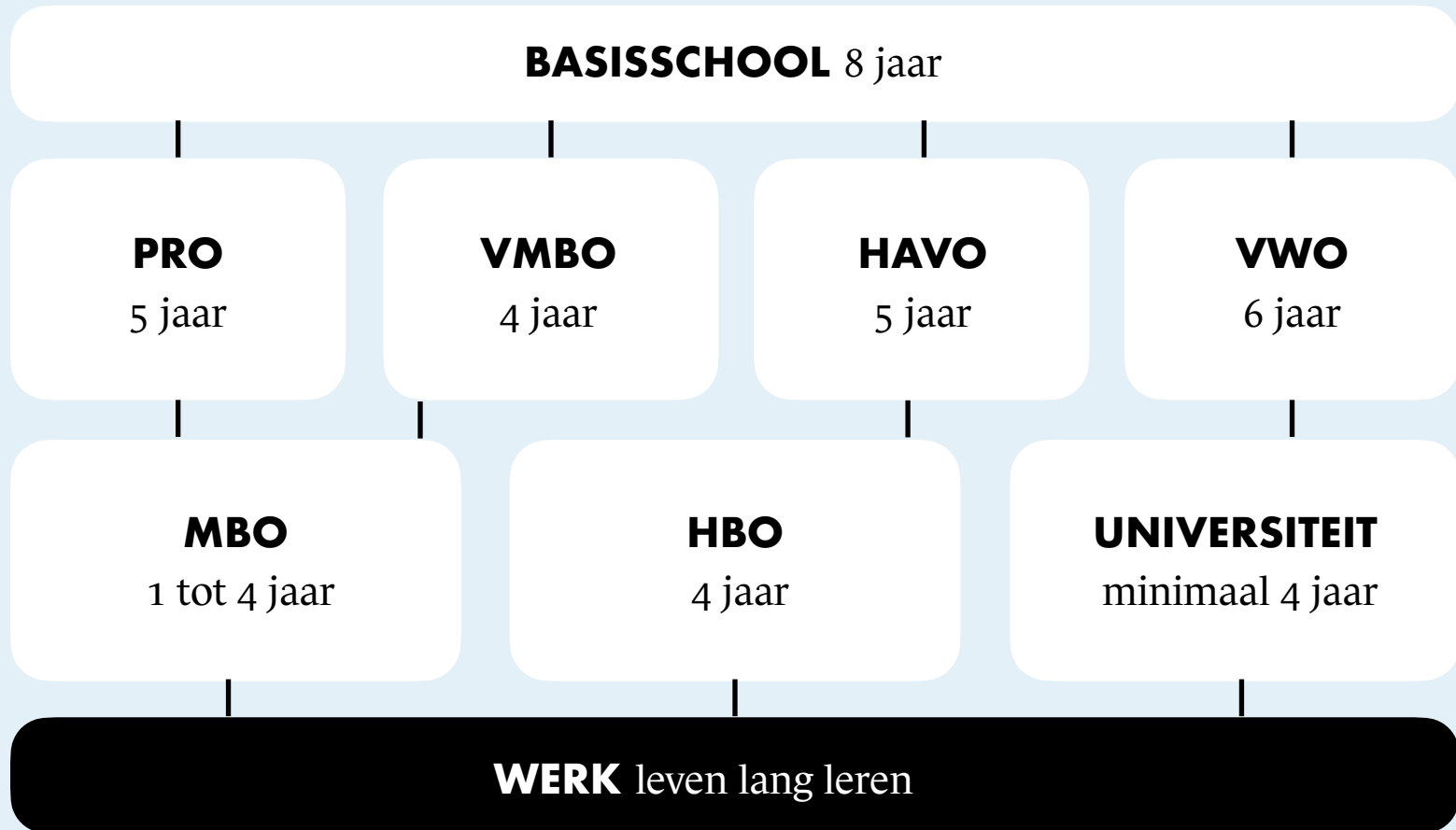
'Hoe kies ik een school voor mijn kind?'

'Ben ik verplicht de ouderbijdrage te betalen?'

**'Ik ben het niet eens met het schooladvies,
wat kan ik doen?'**

'Tot welke leeftijd is mijn kind leerplichtig?'

Pad naar de toekomst

Tip: zeg geen *hoog* of *laag*
advies, maar *leren uit boeken*
of *leren door te doen*

*‘Kinderen in Nederland
worden te jong op niveau
ingedeeld’*

*‘Een leerling in het VO zou
bijvoorbeeld wiskunde op vwo-
niveau moeten kunnen doen,
en Engels op vmbo-t’*

10 tot 20 procent van de leerlingen heeft baat bij een kansrijker advies

Bron: Gelijke Kansen Monitor, CPB (2022)

Historie

- Voor 2014:
  - Grote rol Cito-eindtoets

Basisschooladvies	Aanvullend onderzoek verplicht	Overleg met basisschool verplicht		Automatisch toelaatbaar
		PO onderbouwt bsa met aanvullende onderwijskundige informatie	VO vraagt indien gewenst om aanvullende onderwijskundige informatie	
VMBO-basis VMBO-basis/kader	514 en lager	515 t/m 518	519 en 520	521 en hoger
VMBO-kader	520 en lager	521 t/m 526	527 en 528	529 en hoger
VMBO-gemengd	526 en lager	527 t/m 531	532 en 533	534 en hoger
VMBO-theoretisch VMBO-theoretisch / HAVO	526 en lager	527 t/m 531	532 en 533	534 en hoger
HAVO HAVO / VWO	531 en lager	532 t/m 535	536 en 537	538 en hoger
VWO	539 en lager	540 t/m 544**		545 en hoger

- Na 2014:
  - Schooladvies wettelijk leidend en bindend
  - Hoge score op de eindtoets? Ophogen mag!
- Na 2023:
  - Schooladvies wettelijk leidend en bindend
  - Hoge score op de doorstroomtoets? Ophogen moet!

Historie

- Coronacrisis:
  - Schoolsluiting
  - Afstandsonderwijs
  - Annulering afname eindtoets groep 8
- Oproep minister Slob: adviseer kansrijk
- Adviseer vanuit de potentie van leerlingen
- Maar liefst 80% van de leerlingen zit nog op niveau in 2023
- Bron: [Staat van het Onderwijs](#), Onderwijsinspectie (2023)

Schooladvies

- Bepaalt op welk niveau de leerling in het VO terecht kan
- Tijdpad:
  - Eerste gesprek eind groep 7
  - Voorlopig advies in groep 8 (januari 2025)
  - Doorstroomtoets (februari 2025)
  - Definitief advies in groep 8 (maart 2025)
- Het schooladvies wordt gebaseerd op:
  - Toetsresultaten
  - Werkhouding en motivatie

Schooladvies

- Opgesteld door tenminste twee professionals
  - Rol leerkracht
  - Kritische rol intern begeleider en directeur
- Kijk naar de potentie van de leerling
- Houd rekening met omstandigheden (coronacrisis, lerarentekort)
- Betrek thuissituatie niet

Doorstroomtoets

- Wettelijk verplicht, objectief beeld, extra kans
- Taal en rekenen
- School kiest zelf een (door de overheid goedgekeurde) toets
- Kansrijk adviseren wettelijk verankerd
- Hogere score? 'Ophogen' schooladvies
Lagere score? Naar 'beneden' bijstellen mag niet
- Afname niet verplicht bij:
  - beperkte intelligentie
  - onvoldoende beheersing Nederlandse taal
  - medische redenen

Waarom kansrijk?

- Leerlingen met een **kansrijk** schooladvies, halen uiteindelijk een hoger diploma dan met een **voorzichtig** schooladvies.
- Leerlingen gaan zich naar hun advies gedragen
- Overschatten is beter dan onderschatten
- Opstromen of stapelen is **moeilijker** dan afstromen
- Self fulfilling prophecy

3. Resultaat

1. Overtuiging

2. Gedrag

Waarom kansrijk?

- De verschillen tussen vmbo-t, havo en vwo zijn **minder** groot dan gedacht
- De best presterende havo-leerling, scoort **net zo goed** als de gemiddelde vwo-leerling
- Bron: [PISA](#) (2015)
- Bron: [Webinar kansrijk adviseren](#), Universiteit van Amsterdam (2021)

Kansrijk adviseren is iets
anders dan zo 'hoog'
mogelijk adviseren

Kansrijk adviseren is de
leerling het voordeel van
de twijfel geven

Onderadvisering

Het verschil tussen de capaciteiten van een leerling en het schooladvies, is het grootst bij:

- Jongens
- Kinderen van ouders met een lage sociaal economische status (opleidingsniveau en inkomen)
- Leerlingen met een migratieachtergrond
- Islamitische leerlingen
- Leerlingen met een leer- of gedragsprobleem
- ‘Vroege’ leerlingen (geboren tussen oktober en december)
- Hoogbegaafde leerlingen

**Let op!
Risico op
onderadvies**

Onderadvisering

Let op!
Risico op
onderadvies

- Leerlingen met (in de ogen van school) minder betrokken ouders (met name de moeder)
  - Klas of school met meer kinderen van ouders met een lage sociaal economische positie?
- ↳ Gemiddeld meer onderadvisering
- Grote verschillen tussen scholen, wijken, steden, regio's
  - In grote steden vaker **over**advisering
  - In niet/weinig stedelijk gebied vaker **onder**advisering
  - Bron: [literatuuronderzoek](#), Verwey-Jonker Instituut (2024)

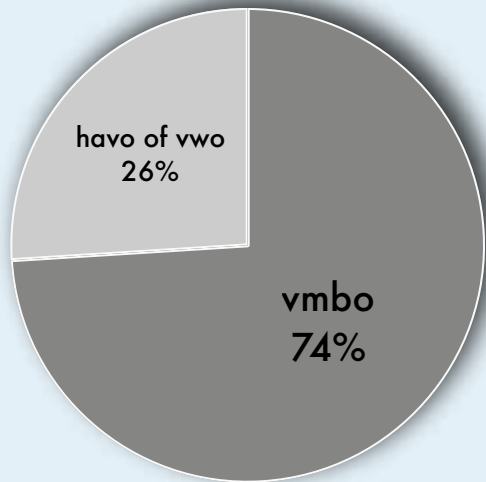

Tip: verwijst naar brede
scholengemeenschappen
en brede brugklassen

Brede brugklas

- Leerlingen met een vmbo-advies kiezen liever brede brugklas (kans om op te stromen)
- Leerlingen met een vwo-advies kiezen liever smalle brugklas (minder kans om af te stromen)
- [Diagram](#): keuze voor een brede brugklas in Amsterdam

Hoogbegaafdheid

- 2 op de 100 leerlingen is hoogbegaafd
- IQ van 130 of hoger
- Bij de helft van de leerlingen wordt dit niet herkend
- Verveling, onderpresteren en aanpassen
- Bron: [\(On\)gezien](#), onderzoeksbureau Scaliq (september 2024)

**Let op!
Risico op
onderadvies**

Een hoge toetsscore is
geen toeval. Het laat zien
wat een kind kan.

Bron: Webinar kansrijk adviseren, Universiteit van Amsterdam (2021)

OOO

Aanverwant onderzoek

Mentale gezondheid

- De mentale gezondheid van leerlingen verslechtert
- Plezier in leren neemt af
- Niet je talent, maar je cijfers bepalen de toekomst
- Hoeveel leerlingen ervaren prestatiedruk?
  - Primair onderwijs: 20% van de leerlingen
  - Voortgezet onderwijs: 50% van de leerlingen
- Bron: [NCRV Kruispunt](#) (30 september 2024)

Druk vanuit ouders

- 52% van de leerkrachten ervaart druk
- 1 op de 10 ouders oefent druk uit
- Druk is laatste tien jaar toegenomen
- Mogelijke oorzaken:
  - Slecht imago vmbo
  - Zorgen over de toekomst in onze kenniseconomie
- Bron: [de kwaliteit van het basisschooladvies](#), Onderwijsinspectie (2014)

*‘Ik ervaar druk van ouders
bij het opstellen van een
passend schooladvies’*

Praktijkonderwijs

- Instroom praktijkonderwijs **fors** gedaald
- **Meer** gefrustreerde afstroom naar praktijkonderwijs
- 25% van de leerlingen op een praktijkschool is afkomstig van het vmbo
- Groot gevoel van falen
- Gevolg van kansrijk adviseren, aldus Sectorraad Praktijkonderwijs
- 50% stroomt uit naar werk, 50% stroomt uit naar mbo
- Bron: [Radio 1 Journaal](#), NOS (april 2024)

Tip: bezoek als leerkracht
eens een praktijkschool

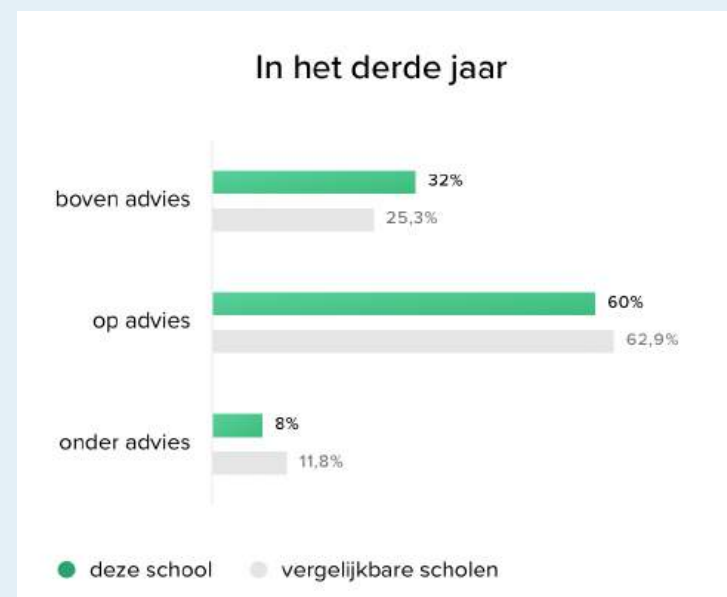
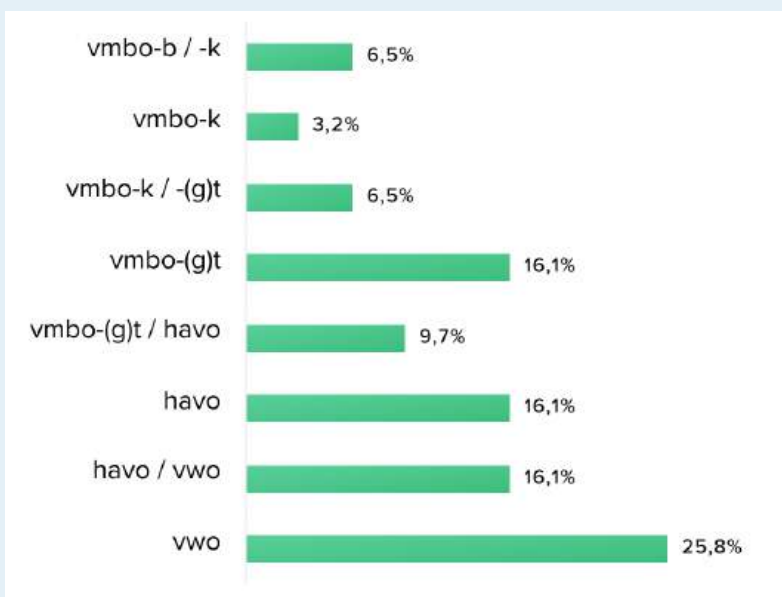

Tip: kies bij een pro/vmbo-score op de doorstroomtoets **niet** automatisch voor vmbo

Vind en vergelijk scholen in de buurt

Tip: check hoe kansrijk
je eigen school adviseert

Stel hier
je vraag over
onderwijs
in Amsterdam

VOEL

OCO

Voor alle vragen van
ouders over onderwijs
in Amsterdam

WhatsApp
06 1600 4600

Helpdesk
020 330 6320

Website
onderwijsconsument.nl